

Сабр ҳақида келган ҳадислардан намуналар | Тазкия дарслари (368-дарс)

00:00 / 01 март 127

دَحَا أَمَّ: لَأَقِ مَسَوَّهَ لَعْلَلِ الصَّبْرِ لِنَعِ، عُنْ لَلِ يَضَرُّ سَوْمَ يَبْأَنْعِ
وَوَ، أَدَلُّوْهَ لَنْوُلْغَجِي وَ، إِنْ هَلَنْوُلْغَجِي مُنَّ، لَأَعْتَلَلِ مُمْسَيَّ دَأَّ لَعْرَبْصَا
نَأْحِي شَلْأَوْرَ. «مُهَيْفَاغِي وَ، مُهَقُزْرِي لَلَدَعَمِ»

Абу Мусо розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Ўзи эшитган озорга сабр қилишда Аллоҳ таолога тенг келадиган бирор зот йўқ. Улар У Зотга тенгдош қилурлар. Улар У Зотга бола қилурлар. Шундай бўлса ҳам, У Зот уларни ризқлантирур ва афв қилур», дедилар».

يَفْ أَسَانِ هَلْ لَأُلُوسَرَرَرَثِ إِنِّي نَحْمُ وَيَنَّا كَأَمَلٍ : لَأَق ، هُنَّ عُهُلَلَا يَضَرَّ هَلْ لَأُدْبَعَنْ عَطِ
عَطِ أَوْ كَلَدَلْ شَمَّ عَنِّي عَطِ أَوْ لِبِإِلْ نَمَّ عَائِمٍ سَبَّاحٍ نَبَّ عَزُقْ أَلَا عَطِ أَوْ عَمَّ سَقْلَا
هَدَّ نِ هَلْ لَأَوْ : لُجَرَلْ أَوْ عَمَّ سَقْلَا يَفْ ذِي مَوِي مَهْرَثْ أَوْ بَرْعَلْ فَا رَشَأْ نَمَّ أَسَانُ
لَأُوسَرَرَرَبُّ خُ أَلْ هَلْ لَأَوْ : تُتْلُقُ فِ : لَأَق ، هَلْ لَأُحَّ وَ أَيْ فِ دِي رَأْ أَمَّ ، أَيْ فِ لَدُعْ أَمَّ عَمَّ سَقْلَا
مُثْ فِرَّصَلْ كَنَّا كِ عَطِ هُوَّ وَ رِيَّ عَتَفِ : لَأَق ، لَأَق ، أَمَّ بُّ هُوَّ تَرْبُحْ أَوْ هُوَّ تَيْ تَأَفِ : لَأَق ، هَلْ لَأُ
دَق ، عَسُومُ هَلْ لَأُ مَحْرِي » : لَأَق مُثْ : لَأَق ، «هُلْ وَسَرُوْ هَلْ لَأُ لَدُعْ عِي مَلْ نِ لَدُعْ عِي نَمَّ » : لَأَق
هُ أَوْ . أَثِي دَحْ أَدْعَبْ هُوَّ لَأُ عَفْرَأْ أَلْ ، مَحْرَجْ أَلْ : تُتْلُقُ : لَأَق . «رَبَّ صَفْ أَدَّ هُوْ نَمَّ رَثْ كَأَبْ يَدُوْ
مَلْسَمُ

Абдуллоҳ розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Ҳунайн куни Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам тақсимлашда баъзи одамларни устун қўйдилар. Ул зот Ақраъ ибн Ҳобисга юзта туя бердилар. Уяйнага ҳам шунча бердилар. Арабларнинг ашрофларидан баъзиларига ҳам бердилар ва ўша куни тақсимлашда уларни устун қўйдилар.

Шунда бир киши:

«Аллоҳга қасамки, бу тақсимлашда адолат қилинмади. Бунда Аллоҳнинг розилиги ирода қилинмади», деди.

Бас, мен: «Аллоҳга қасамки, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга хабар бераман», дедим-да, у зотнинг ҳузурларига бориб, у айтган гап ҳақида хабар бердим.

Ул зотнинг юзлари ўзгариб, тери бўяладиган қизил қонга ўхшаб кетди ва:

«Агар Аллоҳ ва Унинг Расули адолат қилмаса, ким адолат қилади?! Аллоҳ Мусони раҳмат қилсин! У бундан ҳам кўпроқ озор кўриб, сабр қилган эди», дедилар.

Шунда мен: «Бундан кейин у зотга гап кўтариб келмайман», дедим».

Муслим ривоят қилган.

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам қалбларини улфат қилиш лозим бўлган кишиларга ўлжадан кўп нарса берган эдилар. Уларнинг ичида ушбу ривоятда номлари зикр қилинган Ақраъ ибн Ҳобис, Уяйна ва бошқалар бор эди. Тақсимлашдаги ҳикматни англаб етмаган Меътаб ибн Қушайр номли мунофиқ бу ишда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламни адолатсизликда айблашга бориб етди. Аммо ул зот ушбу тақсимлаш айни

Абу Молик ал-Ашъарий розияллоҳу анҳудан ривоят қилган узун ҳадисда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам жумладан:

«...Сабр зиёдир...», дедилар».

Муслим, Термизий ва Насоий ривоят қилишган.

Зиё – бир жисмнинг ўзидан чиққан ёруғликдир. Мисол учун, қуёшдан чиққан ёруғлик зиё дейилади.

Бир жисм ўзидан бошқадан олган ёруғликни қайтариб чиқарса, бу нур дейилади. Мисол учун, ой қуёшдан олган ёруғликни қайтариб таратгани учун ой нури дейилади.

Аллоҳ таоло Қуръони Каримда: **«У қуёшни зиё, ойни нур қилган Зотдир»**, деган. Зиё нурдан кучли бўлади.

Сабрнинг зиё бўлиши шундаки, аввало инсон сабр ила маъсиятлар зулматидан чиқади. Қолаверса, сабр бора-бора мўмин инсоннинг қалбидаги зиёга айланади. Чунки Аллоҳ таолонинг дини ва тоати йўлидаги қийинчиликларга сабр қиладиган одамнинг қалбида зиё пайдо бўлади. Ўша зиё ибодатлар ва турли машаққатларнинг янглиш йўлини ёритиб, тўғри йўл танлашига ёрдам беради.

Шунингдек, сабрнинг зиёси мўмин кишига қабрида ҳам, қиёмат кунида ҳам фойда беради.

Кўпчилик орасида «сабр» тушунчаси нотўғри талқин қилинади. «Сабр» деганда, биров томонидан қилинган зулмга жавоб бермай, жим туриш тушунилади. Аслида бу сабр эмас, қўрқоқликдир. Сабр эса ижобий тушунчадир.

Исломда «сабр» дейилганда, аввало иймон-эътиқод, дину диёнат йўлидаги қийинчиликларга сабр қилиш, Аллоҳ таолонинг амрини бажариш, қайтарганларидан қайтишга нафсни мажбур қилиб, чидатиш тушунилади.

«Сабр» деганда, Аллоҳ таолонинг калимаси ер юзида ҳамма калималардан устун бўлиши учун кураш қийинчиликларига дош бериш назарда тутилади. Бутун дунёни Ислом дини адолатидан баҳраманд қилиш учун олиб бориладиган даъват машаққатларига чидаш, ҳалол, пок юриш, яшаш ва ишлаш қийинчилигига чидашни «сабр» дейилади.

«Руҳий тарбия» китобининг 2-жузи асосида тайёрланди

Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2021 йил 14 апрелдаги 03-07/2439-рақамли хулосаси асосида тайёрланди.